

Hverdagsrehabilitering

Nettbasert fagskoleutdanning

30 studiepoeng

MedLearn

Studieplan

Hverdagsrehabilitering

Periode:	Høst 2019
Utdanningens navn:	Hverdagsrehabilitering
Studienivå:	Fagskole
Studiepoeng:	30
Omfang:	Studietid er beregnet til 750 studietimer. Tilsvarende 1/2 år på heltid eller 1 år på deltid.
Studiemetode:	Nettstudium med avsluttende eksamen. Tilbys som deltidsstudium over 12 måneder.
Start- og sluttdato:	Fast oppstart og styrt progresjon.
Fagansvarlig:	Kathrine Nielsen

Innhold

BAKGRUNN	4
OPPTAKSKRAV	6
LÆRINGSUTBYTTEBESKRIVELSE FOR UTDANNINGEN SOM HELHET	8
Kunnskap	8
Ferdighet	8
Generell kompetanse.....	9
EMNE 1 – INNFØRING I HVERDAGSREHABILITERING	10
Læringsutbytte	10
EMNE 2 – ORGANISERING OG YRKESUTØVELSE	14
Læringsutbytte	14
EMNE 3 – HVERDAGSREHABILITERING, TEKNOLOGI OG SAMFUNN	18
Læringsutbytte	18
UNDERVISNINGSFORMER OG LÆRINGSAKTIVITETER	22
Læringsaktiviteter	22
VEILEDNING OG OPPFØLGING	25
VURDERINGSKRITERIER	26
LITTERATURLISTE/LÆREMIDLER	29

BAKGRUNN

Målet med studiet, er at studenten har kunnskap om hverdagsrehabilitering som både et tankesett og en arbeidsform. At studentene tilegner seg en rekke relevante ferdigheter om hverdagsrehabilitering som teoretisk konstruksjon, om ulike verktøy som er utarbeidet og som kan benyttes i praksis, uten at de må være i kontakt med pasienter eller brukere.

Hovedformålet med hverdagsrehabilitering er å fremme mestring hos den enkelte. Hverdagsrehabilitering er knyttet til mestring av dagliglivets aktiviteter i brukerens hjem eller nærmiljø. Hverdagsrehabilitering har fokus på hvilke aktiviteter som er viktig for brukeren og tar utgangspunkt i disse. Fokuset er flyttet bort fra hva personen trenger hjelp til.

I pleie- og omsorgstjenestene står tradisjonelt hjelperollen i forgrunnen. Hverdagsrehabilitering innebærer en ny rolle for helsepersonell. Det er ingen krav til spesifikke praktiske ferdigheter innen fagområde hverdagsrehabilitering, men det representerer et nytt tankesett og en ny arbeidsform. Dette krever kunnskap og samarbeid mellom ulike yrkesgrupper, brukere, pårørende og eventuelle frivillige.

Sentrale styringsdokumenter legger føringer for en satsing på kompetanseheving i den kommunale helse- og omsorgstjenesten er for eksempel:

«Omsorg 2020» er regjeringens plan for omsorgsfeltet 2015-2020. For å sikre en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste i fremtiden er det behov for faglig omstilling med endret og høyere kompetanse, nye arbeidsmetoder og nye faglige tilnærminger. Faglig omstilling i tjenestene er blant annet knyttet til sterkere vektlegging av mestring, rehabilitering, forebygging, tidlig innsats, og aktivisering.

Meld.St.15 (2017-2018) «Leve hele livet», er en reform for å skape de eldres helse- og omsorgstjeneste. Spørsmålet er: Hva er viktig for deg? Reformen skal bidra til at eldre kan mestre livet lenger, ha trygghet for at de får god hjelp når de har behov for det og at ansatte kan bruke sin kompetanse i tjenestene. Den skal invitere til aktivitet og deltakelse og gi bistand til selv å mestre hverdagen til tross for sykdom og funksjonstap.

«Kompetanseløftet 2020» har som formål å bidra til en faglig sterk kommunal helse- og omsorgstjeneste, og å sikre at sektoren har nok og kompetent bemanning. For å øke kompetansen hos de tilsatte, er det gitt tilskudd til fylkeskommunene for fagskoleutdanning innen helse- og sosialfag.

Meld.St.29 (2012-2013) «Morgendagens omsorg»

I stortingsmelding nr. 25 (2005- 2006) «Mestring, muligheter og mening» fremheves det at reell brukerinnflytelse forutsetter at forvaltning, fagprofesjoner og behandlingsapparat er bevisst og kritisk til sin egen maktposisjon og legger myndiggjøring av brukeren til grunn for

sitt arbeid. Dette innebærer at brukerne tilføres økt makt og innflytelse og i størst mulig grad settes i stand til selv å ta valg.

Fremtidens velferdssamfunn forutsetter ikke bare myndiggjøring, men også ansvarliggjøring. Dette krever aktiv deltakelse og sterkere innflytelse fra de som mottar tjenester. Regjeringen vil stimulere til sterkere brukermedvirkning og legge til rette for en politikk som sikrer at alle brukere uavhengig av alder, diagnose eller funksjonsevne kan leve et aktivt og verdig liv basert på egne ønsker og premisser.

I 2017 la regjeringen fram opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering. Kommunene har med bakgrunn i opptrappingsplanen, retningen i samhandlingsreformen og tiltakene i primærhelsetjenestemeldingen et fokus på å bygge opp rett og tilstrekkelig kompetanse for å imøtekomme dagens og framtidens behov i helse og omsorgstjenesten. Kommunene har nå spilt inn at de har behov for ansatte bl.a. med fagskole innen rehabilitering.

Utdanningstilbudet er tilpasset Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk nivå 5.1 og læringsutbyttebeskrivelser er spesifisert for utdanningen som helhet og for det enkelte fagemnet.

MedLearn AS har inngått to samarbeidsavtaler med Sør-Varanger kommune og med et hverdagsrehabiliteringsteam i Bærum kommune.

Vi har også inngått en samarbeidsavtale med overordnet fagansvarlig sykepleier i hjemmebaserte tjenester i Bærum kommune. Dette for å kvalitetssikre at MedLearns Helsefagskoletilbud er i tråd med det behovet yrkesfeltet har, og at læringsutbyttet studentene har etter endt utdanning gir kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet.

OPPTAKSKRAV

Hverdagsrehabilitering bygger på bestått videregående opplæring i helse- og oppvekstfag. Utdanningen er utviklet spesielt for de med fagbrev fra utdanningsprogrammet helsearbeiderfaget og for de med autorisasjon som hjelpepleier, helsefagarbeider eller omsorgsarbeider.

- Søker må være minimum 19 år gammel.

Det anbefales at søker har minimum ett års yrkeserfaring, men dette er ikke et krav.

Søkere som ikke tilfredsstiller kravene over kan bli realkompetansevurdert.

Opptak på bakgrunn av realkompetanse

En realkompetansevurdering bygger på dokumentert arbeidserfaring, utdanning, organisasjonserfaring og annen informasjon som søker mener er relevant.

- Søkeren må ha minimum fem års relevant arbeidserfaring, utdanning eller kurs.

Relevant arbeidserfaring er erfaring fra hjemmetjenesten, frisklivsentral, bokollektiv for utviklingshemmede og/eller psykiske syke eller sykehjem hvor søkeren har vært i direkte kontakt med pasient/bruker/klient som pleieassistent, omsorgsarbeider eller hjelpepleier.

- Kandidater som søker opptak på bakgrunn av realkompetanse må dokumentere at de har fylt 23 år (alderskrav om 23 år for opptak på grunnlag av realkompetanseforslag i ny lov om fagskoler).
- Søkeren må ha norskkunnskaper tilsvarende Nivå B1, Vg1 studieforbereidende eller Vg2 i yrkesfaglige utdanningsprogram i videregående skole. Norskkunnskapene må dokumenteres med bestått vitnemål eller karakterutskrift.

Den samlede dokumenterte kompetansen til søkeren, må sannsynliggjøre at vedkommende klarer å fullføre fagskoleutdanningen.

Kompetanse og jobbmuligheter

Kunnskapen, ferdighetene og den generelle kompetansen studenten tilegner seg, kan benyttes i arbeid innenfor ulike helse- og omsorgstjenester.

Skikkethet

Det stilles krav til skikkethetsvurdering gjennom hele utdanningen jmf. § 28 Kap. 5 i Forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleforskriften). Skikkethetsvurdering skal inngå i en helhetsvurdering av studentens forutsetninger for å kunne fungere i yrket.

OMFANG OG ORGANISERING AV UTDANNINGEN

Fagskole innen helsefag med fordypning i *Hverdagsrehabilitering* tilbys som et deltids studium. Studietid er beregnet til 750 studietimer. Tilsvarende 1 semester på heltid eller 2 semester på deltid. Pensum omfatter ca. 1100 sider. Med utgangspunkt i en semesterlengde på 19 uker bør du beregne ca. 20 studietimer per uke. Fullført og bestått utdanning gir 30 studiepoeng.

Undervisningen er nettbasert, med fast oppstart inntil to ganger i året og styrt progresjon.

Utdanningen er delt inn i tre emner som igjen er delt inn i moduler. Emnene må tas i den rekkefølgen de er spesifisert og arbeidskrav for foregående emne må være levert og bestått før neste emne kan påbegynnes

- Emne 1:** Innføring i hverdagsrehabilitering
1 arbeidskrav og eksamen
- Emne 2:** Organisering og yrkesutøvelse
2 arbeidskrav og eksamen
- Emne 3:** Hverdagsrehabilitering, teknologi og samfunn
2 arbeidskrav og eksamen

Obligatoriske arbeider (arbeidskrav) og eksamen må være levert og bestått før neste emne kan påbegynnes.

Fordeling av timer mellom undervisning – veiledning og selvstudium:

Emnenavn	Undervisning	Veiledning	Selvstudium	Studietimer	Studiepoeng
Innføring i hverdagsrehabilitering	25	12,5	212,5	250	10
Organisering og yrkesutøvelse	25	12,5	212,5	250	10
Hverdagsrehabilitering, teknologi og samfunn	25	12,5	212,5	250	10
Sum	75	37,5	637,5	750	30

Eksamensinformasjon finner du på [Medlearn.no](https://medlearn.no).

LÆRINGSUTBYTTESKRIVELSE FOR UTDANNINGEN SOM HELHET

Kunnskap

- Studenten har kunnskap om begreper, praktiske verktøy for kartlegging, prinsipper for veiledning og kommunikasjons- og motivasjonsteorier og helseutfordringer knyttet til aktiviteter og deltakelse i hverdagsrehabilitering
- Studenten har innsikt i relevante bestemmelser i lover og forskrifter som har særlig betydning for brukere, pårørende og yrkesutøvere, med vekt på å sikre individuelt tilpasset rehabilitering
- Studenten har kunnskap om organiseringen av helse- og omsorgstjenestene, om roller, rutiner og aktiviteter som er aktuelle i hverdagsrehabilitering og kjennskap til hvor og når hverdagsrehabilitering kan anvendes
- Studenten kan oppdatere sin kunnskap om hverdagsrehabilitering gjennom faglitteratur og fra digitale plattformer
- Studenten har forståelse for hvordan hverdagsrehabilitering kan bidra til økt livskvalitet for bruker og pårørende, samt bedre ressursutnyttelse innen helse- og omsorgssektoren

Ferdighet

- Studenten kan anvende kunnskap om hverdagsrehabilitering og helseutfordringer hos brukere, gjennom å beskrive og forklare planlegging og utøvelse av helsefremmende og forebyggende arbeid
- Studenten kan gjøre rede for at hverdagsrehabilitering inkluderer en holdnings- og kulturendring med vekt på mestring i hverdagen, samt tett tverrfaglig samarbeid
- Studenten kan beskrive og forklare ulike faglige verktøy for å få til en brukerorientert hverdagsrehabilitering som kartlegging, kommunikasjon- og veiledning og motiverende intervju
- Studenten kan finne relevant informasjonen og fagstoff om hverdagsrehabilitering som er relevant for en yrkesfaglig problemstilling
- Studenten kan identifisere faglige problemstillinger og etiske dilemmaer rundt hverdagsrehabilitering

Generell kompetanse

- Studenten har forståelse for faglige etiske utfordringer og prinsipper knyttet til hverdagsrehabilitering
- Studenten har utviklet en etisk grunnholdning som har brukeres behov og muligheter i sentrum og stimulerer til brukermedvirkningen i samhandling med bruker, pårørende og fagpersoner
- Studenten har utviklet god evne til egenrefleksjon og innsikt i hvordan egne kunnskaper og holdninger påvirker andre
- Studenten har forståelse for menneskers individuelle behov, praktiske verktøy og begreper knyttet til hverdagsrehabilitering
- Studenten har forståelse for viktigheten av tverrfaglig samarbeid og kan ta ansvar for å bygge gode relasjoner med fagfeller, på fellesfaglig og tverrfaglig plan
- Studenten har utviklet en omsorgsforståelse som grunnlag for kommunikasjon, samhandling, og aktiviteter som stimulerer pasientens egne ressurser

EMNE 1 – INNFØRING I HVERDAGSREHABILITERING

Emnet gir en innføring i hva som kjennetegner hverdagsrehabilitering. Hvem som bør få tilbud om hverdagsrehabilitering, og hvorfor de bør få tilbudet. Sentralt er faktorer som gjør det mulig for den syke og/eller eldre å fortsatt leve et aktivt liv. Hvordan helsen påvirker muligheten til å mestre og fungere i et hverdagsliv, og på hvilken måte roller og rutiner kan støtte hverdagslivets aktiviteter.

Læringsutbytte

Etter fullført studie skal studenten ha følgende læringsutbytte definert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap	Ferdigheter	Generell kompetanse
<i>Studenten</i> • har kunnskap om begrepet hverdagsrehabilitering, hensikten med hverdagsrehabilitering og hva som omfattes av dette • har kunnskap om hvordan ADL (Activities of Daily Life) aktiviteter i dagliglivet kan brukes som en rehabiliteringsform • har kunnskap om relevante bestemmelser i Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester, lov om helsepersonell, lov om pasient- og brukerrettigheter • har innsikt i «forskrift om habilitering og rehabilitering, individuell plan og koordinator» • har kjennskap til de ulike omsorgsnivåene der mottakerne av hverdagsrehabilitering kan befinne seg	<i>Studenten</i> • kan anvende kunnskap om hverdagsrehabilitering til å synliggjøre hensikten og vise til praktiske verktøy som kan benyttes til å identifisere behov for tilpasninger av aktiviteter • kan anvende faglige kunnskap om hverdagslivet i rehabiliteringen/ADL, ved å vise til aktiviteter og tiltak som legger til rette for aktiv deltakelse hos bruker • kan innhente informasjon fra digitale ressurser som lovdata.no • kan bruke sine generelle kunnskaper om lovverket til å synliggjøre faglige problemstillinger og etiske dilemmaer rundt brukermedvirkning	<i>Studenten</i> • har forståelse for hverdagsrehabilitering som et tankesett og som en arbeidsform • har forståelse for viktigheten med brukermedvirkning og lovverket knyttet til dette • har forståelse for betydning av å tilpasse egen adferd i arbeid med hverdagsrehabilitering i samsvar med brukerens ønsker • kan tilegne seg ny kunnskap gjennom digitale læringsplattformer og faglitteratur • har forståelse for ADL som en rehabiliteringsform

• har kunnskap om hverdagsaktiviteter som kan benyttes i hverdagsrehabilitering		
---	--	--

Innhold

Modul 1: Hverdagsrehabilitering som virksomhet

- 1.1 Hva er habilitering og rehabilitering?
- 1.2 Lovverk
- 1.3 Aktører og tiltak
- 1.4 Organisering

Modul 2: Målgruppen for hverdagsrehabilitering

- 2.1 Funksjonshemming og funksjonsnedsettelse
- 2.2 Deltakelse og likestilling

Modul 3: Rehabiliteringsprosess og individuell plan

- 3.1 Individuell prosess
- 3.2 Brukerrollen og tjenesteyterrollen
- 3.3 Tverrfaglig og tverretatlig samarbeid rundt enkeltpersoner
- 3.4 Individuell plan

Arbeidskrav

Det er ett obligatoriske arbeidskrav i dette emnet:

- En skriftlig innsendingsoppgave som lastes opp og sendes inn til faglærer for vurdering via innsendingsverktøyet i nettskolen.

Tema: Begreper og lovverk innenfor hverdagsrehabilitering.

Studenten kan omarbeide et arbeidskrav tre ganger. Alle obligatoriske oppgaver må være levert og bestått før studenten kan avlegge eksamen.

Ulike øvingsoppgaver, refleksjonsoppgaver og selvtester brukes som forberedelse til arbeidskrav og eksamen.

Eksamen

Individuell skriftlig 4 timers hjemmeeksamen. Besvarelsen vurderes av to sensorer. Vurderingsresultatet gis i form av graderte karakterer, fra A til F.

Hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler tillatt unntatt kommunikasjon med andre personer.

Studieomfang

Antall studiepoeng: 10

Pensum

Ansvar for likeverd (Etikk i tverrfaglig arbeid med habilitering og rehabilitering). Lars Gunnar Lingås. Gyldendal akademisk (2013). Utgave:2. Kap. 1 (11 sider).

Hverdagsrehabilitering. Tuntland H. og Ness N.E. (red.) Gyldendal Akademisk, Oslo (2014). Kap. 1, 3, 4, 5, 8, 10 og 11 (113 sider)

En innføring i ADL (teori og intervensjon). Hanne Tuntland. Høyskoleforlaget (2011). Utg. 2 (2016). Kap. 1, 2, 3, 5 og 7 (93 sider)

Hverdagsrehabilitering (kvalitetsforbedring i norske kommuner). Trude Anita Hartviksen og Berit M. Sjølie. Cappelen Damm akademisk, Oslo (2017). Utgave: 1. Kap. 1 (23 sier).

Helsepedagogikk. Pasient- og pårørendeopplæring. Sidsel Tveiten, Fagbokforlaget (2016) Kap. 3 (18 sider).

Lov om pasient- og brukerrettigheter (pasient- og brukerrettighetsloven)
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-63>

Lov om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven)
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-64?q=helsepersonelloven>

Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven)
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-30?q=kommunehelsetjenesteloven>

Ks.no: Rapport; Opplæring i hverdagsrehabilitering

<https://www.ks.no/contentassets/fdbc459b2eca49d982c10a7780a1440c/rapport-opplaring-i-hverdagsrehabilitering-2014.pdf>

Forskrift om habilitering og rehabilitering, individuell plan og koordinator

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-12-16-1256>

Veileder om rehabilitering, habilitering, individuell plan og koordinator

Individuell plan og koordinator

<https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/rehabilitering-habilitering-individuell-plan-og-koordinator/seksjon?Tittel=individuell-plan-og-koordinator-6935>

<https://www.helsedirektoratet.no/tema/brukermedvirkning>

Anbefalte lenker:

«Fra passiv mottaker til aktiv deltaker»:

https://www.ks.no/contentassets/2a24da316800408bba124dc1a6c6943b/ks_temahefte_hverdag_srehabilitering_f38-2.pdf

«Opplæring i Hverdagsrehabilitering Idéer og erfaringer»:

<https://omsorgsforskning.brage.unit.no/omsorgsforskning-xmlui/bitstream/handle/11250/2444993/hr030OpplringiHverdagsrehabilitering.Ideerogerfaringer2014.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Fag – og forskningsartikler:

Aktuelle lenker til rapporter nederst på KS sine sider: <https://www.ks.no/fagomrader/helse-og-omsorg/omsorg-og-mestring/utredning-om-utviklingen-pa-rehabiliteringsområdet/>

"Fra passiv mottaker til aktiv deltaker. Hverdagsrehabilitering i Norge":

https://www.ks.no/contentassets/2a24da316800408bba124dc1a6c6943b/ks---hverdag_srehabilitering---sluttrapport-endelig.pdf

EMNE 2 – ORGANISERING OG YRKESUTØVELSE

Emnet omfatter verktøy og ideer som kan benyttes i praksis, uten å være i kontakt med pasienter eller brukere. Presentasjon av ulike kartleggingsverktøy, veiledningsteori og motiverende intervju. Fokus er på identifisering av behov hos den enkelte bruker/pasient gjennom kartlegging og hva som utløser ressurser hos den enkelte bruker.

Emnet handler videre om de ulike faggrupper sin rolle, og betydningen av et tverrfaglig samarbeid og felles språk. Aktuelt er også evnen til å identifisere faglige problemstillinger rundt hverdagsrehabilitering.

Læringsutbytte

Etter fullført studie skal studenten ha følgende læringsutbytte definert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap	Ferdigheter	Generell kompetanse
<i>Studenten</i> • har kunnskap om formålet med kartlegging • har kunnskap om hvordan fysiske funksjoner og psykologiske mekanismer kan hemme/fremme brukers aktive deltagelse i hverdagsrehabilitering • har kunnskap om målrettet kommunikasjon som verktøy for veiledning og motivasjon • har kunnskap om motiverende intervju • har kunnskap om hverdagsrehabilitering, målrettet planarbeid, brukermedvirkning, tverrfaglig samarbeid, systematisk og kontinuerlig kvalitetsforbedring	<i>Studenten</i> • kan beskrive roller, rutiner og aktiviteter som er aktuelle i hverdagsrehabilitering • kan forklare hvordan fysiske funksjoner og psykologiske mekanismer virker inn på aktivitet og deltagelse i hverdagsrehabilitering • kan knytte kunnskap om motiverende intervju i skriftlige arbeider for kartleggingen av aktivitet og deltakelse • kan knytte kunnskap om målrettet kommunikasjon i skriftlige arbeider for å veilede og motivere mennesker • kan gjennom kartlegging identifisere behovet for å definere hvem som kan	<i>Studenten</i> • har evne til å reflektere over egen evne til målrettet kommunikasjon/eller erkjenne egne styrker og svakheter i målrettet kommunikasjon • har forståelsen for betydningen av veiledning, kommunikasjon og motiverende intervju som verktøy • har forståelsen for betydningen av tverrfaglig samarbeid • har forståelse for og kan identifisere hva som utløser ressurser hos den enkelte bruker i helse- og omsorgssektoren

• har kunnskap om roller, vaner og rutiner som viktige for hverdagsaktiviteter, og som kan ha betydning for utøvelsen av hverdagsrehabilitering • har kjennskap til fagterminologien innenfor hverdagsrehabilitering	nyttiggjøre seg av hverdagsrehabilitering • kan bidra til tverrfaglig samhandling og koordinering av helsefremmende tjenester og sykdomsforebyggende arbeid til den enkelte tjenestemottaker og grupper av tjenestemottakere	• har forståelse for og kan ta i bruk arbeidsformer som avspeiler selvstendighet og evne til etisk og faglig refleksjon
---	---	---

Innhold

Modul 1: Kommunikasjon og yrkesutøvelse

- 1.1 Fagterminologien innenfor hverdagsrehabilitering
- 1.2 Måltrettet kommunikasjon som verktøy for veiledning og motivasjon
- 1.3 Motiverende intervju

Modul 2: Kartlegging og organisering

- 2.1 Kartlegging og kartleggingsverktøy
- 2.2 Organisering av hverdagsrehabilitering

Modul 3: ADL, tilrettelegging og begrensinger

- 3.1 Hva er ADL-trening?
- 3.2 Menneskeverd og verdier

Arbeidskrav

Det er to obligatoriske arbeidskrav i dette emnet:

1. En skriftlig refleksjonsoppgave som lastes opp og sendes inn til faglærer for vurdering via innsendingsverktøyet i nettskolen.
2. Formulere et case som skal «postes» på kommunikasjonsplattformen - Differ, samt kommentere medelevers sine innlegg (medstudentvurdering).
Tema: Motiverende intervju

Studenten kan omarbeide arbeidskravene tre ganger. Alle obligatoriske oppgaver må være levert og bestått før studenten kan avlegge eksamen.

Ulike øvingsoppgaver, refleksjonsoppgaver og selvtester brukes som forberedelse til arbeidskrav og eksamen

Eksamen

Individuell skriftlig 24 timers hjemmeeksamen. Besvarelsen vurderes av to sensorer. Vurderingsresultatet gis i form av graderte karakterer, fra A til F.

Hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler tillatt unntatt kommunikasjon med andre personer.

Studieomfang

Antall studiepoeng: 10

Pensum

Hverdagsrehabilitering (kvalitetsforbedring i norske kommuner). Trude Anita Hartviksen og Berit M. Sjølie. Cappelen Damm akademisk, Oslo (2017). Utgave: 1. Kap. 1, 2, 5, 7, 8 og 9 (126 sider).

En innføring i ADL (teori og intervensjon). Hanne Tuntland. Høyskoleforlaget (2011). Utg. 2 (2016). Kap. 1, 4, 8, 9 og 10 (171 sider).

Helsepedagogikk (pasient- og pårørendeopplæring). Sidsel Tveiten. Fagbokforlaget (2016). Utgave:1. Kap. 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11 og 12 (170 sider).

Ansvar for likeverd (Etikk i tverrfaglig arbeid med habilitering og rehabilitering). Lars Gunnar Lingås. Gyldendal akademisk (2013). Utgave:2. Kap. 1, 2, 3, 4, 5, 6 og 7 (99 sider).

Hverdagsrehabilitering. Tuntland H. og Ness N.E. (red.) Gyldendal Akademisk, Oslo (2014). Kap. 1 (s. 37-40), 6, 7, 8, 10 samt vedlegg 2 til kap. 6 (72 sider).

Anbefalte lenker:

https://www.ks.no/contentassets/2a24da316800408bba124dc1a6c6943b/ks_temahefte_hverdagsrehabilitering_f38-2.pdf

<https://omsorgsforskning.brage.unit.no/omsorgsforskning-xmlui/bitstream/handle/11250/2444993/hr030OpplringiHverdagsrehabilitering.Ideerogerfarin ger2014.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Motiverende samtale:

<http://www.forebygging.no/Artikler/2014-2012/Motiverende-Intervju-hvorfor-og-hvordan-benyttedenne-samtaleteknikken/>

Brukermedvirkning:

<https://www.helsedirektoratet.no/tema/brukermedvirkning>

Fag – og forskningsartikler:

"Fra passiv mottaker til aktiv deltaker. Hverdagsrehabilitering i Norge":

<https://www.ks.no/contentassets/2a24da316800408bba124dc1a6c6943b/ks---hverdagsrehabilitering---sluttrapport-endelig.pdf>

EMNE 3 – HVERDAGSREHABILITERING, TEKNOLOGI OG SAMFUNN

Emnet setter hverdagsrehabilitering inn i en større sammenheng og viser hvordan tjenester og tilbud i samfunnet kan hjelpe den enkelte til å fremme hverdagsrehabiliteringen, samt hvilke utfordringer det kan ha for den enkelte kommune.

Videre behandles temaet velferdsteknologi og på hvilken måte teknologien og samhandlingen kan fremme og understøtte hverdagsmestring.

Læringsutbytte

Etter fullført studie skal studenten ha følgende læringsutbytte definert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap	Ferdigheter	Generell kompetanse
<i>Studenten</i> • har kjennskap til relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid i forhold til hverdagsrehabilitering • har kjennskap til hvilke muligheter velferdsteknologien kan ha for pårørende, yrkesutøvelsen og bruker i forbindelse med hverdagsrehabilitering • har kjennskap til ulike hjelpemidler og teknologi som kan fremme mestring hos den enkelte bruker • har kunnskap om hverdagsrehabilitering som et satsningsområde innenfor kommunehelse • kjenner til ulike utfordringer med hverdagsrehabilitering i kommunene	<i>Studenten</i> • kan bruke sin faglige kunnskap til å beskrive hvordan samarbeid med bruker, familie og helsepersonell kan skape mulighet for aktivitet og deltakelse • kan knytte forsknings- og utviklingsarbeid til praktiske og teoretiske problemstillinger • kan anvende og synliggjøre sin kunnskap om hvordan veilede, informere og undervise pasienter, pårørende og kollegaer i skriftlige arbeider • kan oppdatere sin kunnskap om ulike hjelpemidler og teknologi som kan fremme mestring hos den enkelte bruker • kan beskrive hvordan kartlegge pasientens	<i>Studenten</i> • har forståelse for yrkes- og bransjeetiske prinsipper knyttet til hverdagsrehabilitering • har evnen til å identifisere faglige problemstillinger og reflektere over de etiske utfordringene ved hverdagsrehabilitering • har forståelse for at egen adferd og kommunikasjon som arbeidsmetode vil ha betydning for samarbeide med brukere, dere pårørende og fagfeller • har forståelse for betydningen velferdsteknologi kan ha for hverdagsrehabilitering

	forståelse av velferdsteknologi og pasientens ferdigheter i forhold til å benytte seg av velferdsteknologi i skriftlige arbeider	
	• kan identifisere faglige utfordringer og etiske dilemmaer knyttet til hverdagsrehabilitering	

Innhold

- Tilbud til eldre for å fremme aktivitet og deltagelse
- Samarbeid med bruker, familie og helsepersonell
- Utfordringer for norske kommuner
- Hverdagsteknologi og velferdsteknologi
- Etiske dilemmaer
- Roller og funksjoner

Modul 1: Etisk refleksjon i yrkesutøvelsen

- 1.1 Diagnostikk og sortering – etiske sider
- 1.2 Etiske modeller / etisk argumentasjon
- 1.3 Etisk refleksjonsmodell

Modul 2: Hva er velferdsteknologi?

- 2.1 Begrepsavklaringer
- 2.2 Velferdsteknologi og tjenester
- 2.3 Velferdsteknologi – overvåking eller trygghet?

Modul 3: Erfaring, forskningsbasert kunnskap og suksesskriterier

- 3.1 Kompleksitetsteori
- 3.2 Lokale modeller for hverdagsrehabilitering og forskningsbasert kunnskap
- 3.3 Pårørende og bruker erfaring
- 3.4 Suksesskriterier i hverdagsrehabilitering

Arbeidskrav

Det er to obligatoriske arbeidskrav i dette emnet. Oppgavene lastes opp og sendes inn til faglærer for vurdering via innsendingsverktøyet i nettskolen.

1. En skriftlig innsendingsoppgave.

Tema: Velferdsteknologi og etikk

2. En caseoppgave. Studenten skal drøfte en caseproblemstilling med tematikk knyttet til kursets innhold. Caseoppgaven utformes av lærer. Drøftingen skal være på om lag 800 ord. Problemstilling, innledning og litteraturliste er ikke med i antall ord.

Tema: Etikk, samarbeid og organisering

Alle obligatoriske oppgaver må være levert og bestått før studenten kan avlegge eksamen.

Ulike øvingsoppgaver, refleksjonsoppgaver og selvtester brukes som forberedelse til arbeidskrav og eksamen.

Eksamen

Individuell skriftlig 24 timers hjemmeeksamen. Besvarelsen vurderes av to sensorer. Vurderingsresultatet gis i form av graderte karakterer, fra A til F

Hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler tillatt unntatt kommunikasjon med andre personer.

Studieomfang

Antall studiepoeng: 10

Pensum

Velferdsteknologi i praksis (Perspektiver på teknologi i kommunal helse- og omsorgstjeneste). Cappelen Damm akademisk (2017). Utgave:1. Kap. 1, 2, 3, 4, 5, 7 og 8 (112 sider).

Ansvar for likeverd (Etikk i tverrfaglig arbeid med habilitering og rehabilitering). Lars Gunnar Lingås. Gyldendal akademisk (2013). Utgave:2. Kap. 8, 9 og 10 (40 sider).

Hverdagsrehabilitering (kvalitetsforbedring i norske kommuner). Trude Anita Hartviksen og Berit M. Sjølie. Cappelen Damm akademisk, Oslo (2017). Utgave: 1. Kap. 3, 4, 6, 9 og 10 (101 sider).

Hverdagsrehabilitering. Tuntland, H. og Ness, N.E. (2014). Oslo: Gyldendal Akademisk. Kap. 1 (s. 37-40) om suksesskriterier.

Anbefalte lenker:

Fordypning i helhetlig rehabilitering «Aktiv i eget liv»: <https://brage.inn.no/inn-xmloi/bitstream/handle/11250/2421562/BjorkmannErlien.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Gir eldre bedre hverdag etter sykdom: <https://www.sintef.no/siste-nytt/gir-eldre-bedre-hverdag-etter-sykdom/>

Moser, I. og Thygesen, H. (2013): «[Velferdsteknologi og teleomsorg: nye idealer og former for omsorg](#)». I Samhandling for helse. Kunnskap, kommunikasjon og teknologi i helsetjenesten, Gyldendal Akademisk, s. 144-158 (lenke i nettskolen).

ICF, Internasjonal klassifikasjon av funksjon, funksjonshemming og helse: <https://ehelse.no/kodeverk/icf-internasjonal-klassifikasjon-av-funksjon-funksjonshemming-og-helse>

Fag – og forskningsartikler:

«Fra passiv mottaker til aktiv deltaker. Hverdagsrehabilitering i Norge»
<https://www.ks.no/contentassets/2a24da316800408bba124dc1a6c6943b/ks---hverdagsrehabilitering---sluttrapport-endelig.pdf>

«Hverdagsrehabilitering og tverrfaglig samarbeid; en empirisk studie i fire norske kommuner»:
https://www.idunn.no/tidsskrift_for_omsorgsforskning/2018/01/hverdagsrehabilitering_og_tverrfaglig_samarbeid_en_empiris

UNDERVISNINGSFORMER OG LÆRINGSAKTIVITETER

Undervisningen foregår via vår læringsplattform (heretter kalt nettskolen) og er basert på faglig arbeid med ulike problemstillinger.

Hverdagsrehabilitering foregår som nettundervisning der lærer og student er fysisk og/eller tidsmessig adskilt, men likevel står i et kommunikasjonsforhold til hverandre via internett. Hos MedLearn kommuniserer studenter, lærere og skolens administrasjon med hverandre elektronisk.

Gjennom diskusjonsforum (digitale klasserom), webinar- og videochatløsninger og meldingssystem har studenten tilgang til et faglig og sosialt miljø som kontinuerlig står til disposisjon.

Nettskolen

Nettskolen tilsvarende studentenes Campus. Det er i nettskolen all tilgang på lærestoff ligger med tilhørende læringsaktiviteter. Lærestoffet er plukket ut, satt sammen og forfattet av MedLearns lærere og faglig ansvarlig har kvalitetssikret at innholdet dekker læringsutbyttebeskrivelsene.

Studieveiledning/emner

Utdanningstilbudet Hverdagsrehabilitering er delt inn tre emner, hvor arbeidskravene i et emne må fullføres før det gis tilgang til neste. For hvert emne er det en studieveiledning med læringsutbyttebeskrivelser, gjennomgang av fagstoffet, oppgaver og referanser til læremidler. Hvert emne er delt inn i moduler med tilhørende arbeidskrav. Disse skal løses og vurderes til bestått av lærer innen studenten kan arbeide videre med neste emne. Studieveiledningen veileder studenten gjennom emnet og fungerer som lærerens «stemme» i undervisningen. Særlig viktig er det at studenten på denne måten får hjelp til å strukturere fagstoffet i utdanningen.

Etter hvert som studenten arbeider seg gjennom det gitte innholdet, vil hver enkelt modul vises som fullført/ikke fullført i form av en progresjonsbar. Slik vil studenten til enhver tid ha oversikt over egen progresjon.

Læringsaktiviteter

Øvingsoppgaver

Alle moduler vil inneholde øvingsoppgaver som måler forståelse ved at studentene får umiddelbar tilbakemelding og løsningsforslag/veiledning. Dette dekker både

kontrollspørsmål/repetisjon av konkret lærestoff, og mer omfattende eksamensforberedende oppgaver. Slik kan studenten arbeide selvstendig, systematisk og samarbeidsorientert med en problemstilling/oppgave.

Studentene kan i tillegg diskutere oppgaver og løsninger i diskusjonsforumet for hvert enkelt emne (se informasjon om Differ under Veiledning og oppfølging).

Refleksjonsoppgaver

Refleksjonsoppgaver brukes for å hjelpe studenten å knytte fagstoffet til sin egen hverdag eller arbeidsoppgaver. Refleksjonsoppgavene kan be studenten om å reflektere over noe, eller skrive dette ned.

Selvtester

Selvtester blir brukt i de ulike modulene. En selvtest kan være konstruert som en for-test og en etter-test, for å vise fremgang før og etter modulen, eller den kan være kortere slik at studenten kan sjekke konkret kunnskap etter en enhet før den går videre til neste. Selvtestene inneholder ofte 5-15 spørsmål i variert blanding. Noen ganger er det tilgang på løsningsforslag eller utdypende forklaringer til løsningene. Selvtestene gir studenten mulighet til fortløpende å kontrollere at hun/han har oppfattet fagstoffet og forstått aktuelle begreper og uttrykk. Automatiske tilbakemeldinger/løsninger (noen i form av henvisning til pensum) blir benyttet.

Caseoppgaver

I Hverdagsrehabilitering vil det bli benyttet caseoppgaver. Et case skaper gjenkjennelse ved at man klarer å identifisere seg med caset. Et case kan være et tilfelle, hendelse eller en situasjon. Caset er virkelighetsnært og beskriver ofte noe som har hendt. Ofte beskriver caset en situasjon med problem(er), hvor beslutninger skal fattes. Ofte er situasjonen knyttet til flere aktører som har ulike interesser, noe som gjør beslutningstakingen krevende. Caseoppgaver vil bli benyttet som innsendingsoppgaver i flere av modulene, samt eksamenscase over 24 timer.

Innsendingsoppgaver som vurderes av faglærer (eksamensforberedelse)

Studentene skal gjennom obligatoriske innsendingsoppgaver som omfatter tematikk og lærestoff som er ment å dekke læringsmålene for modulen samt de mest vesentlige temaene som tas opp i modulen. Innsendingsoppgavene er den mest omfattende type av oppgaver, og kommer i slutten av en modul eller emne. Innsendingsoppgavene skal også forberede studenten for eksamen.

Besvarelser på innsendingsoppgavene vurderes av faglærer til bestått/ikke bestått. Det er forventet en gjennomsnittlig responstid fra lærer på 2-4 dager. Dersom studenten ikke får godkjent en besvarelse, må studenten arbeide videre med oppgavebesvarelsen i tråd med lærerens tilbakemelding.

Studenten må vise forståelse for- og kunne anvende fagteorien i arbeidet med de obligatoriske oppgavene. Dersom det er behov for det, har studenten anledning til å omarbeide besvarelsen. Gjennom å løse oppgavene sikres kontroll og refleksjon omkring pensumstoffet.

Alle arbeidskrav (innsendingsoppgaver) må være utført og bestått før studenten kan avlegge eksamen og før karakterutskrift/vitnemål kan utstedes.

VEILEDNING OG OPPFØLGING

Nettlærers oppfølging av studenter

Hver enkelt student får tildelt en lærer som følger en gjennom hele studieløpet. Læreren er ansatt til å drive den faglige oppfølgingen av studentene. Undervisningen foregår i hovedsak via nettskolen, men andre digitale verktøy benyttes også. Veiledningsarbeidet består i å:

- Gi tilbakemelding/veiledning på innsendte oppgavebesvarelser.
- Svare på henvendelser fra studentene via meldingssystemet, e-post, telefon eller videosamtale
- Benytte nødvendige digitale verktøy for å kunne bidra til at læring skjer hos studentene. Dette inkluderer produksjon av videsnutter eller gjennomføring av webinarer som supplement til det faglige innholdet i nettskolen

Studieleders oppfølging av studentene

Studieleder administrer alt det praktiske rundt studiet, er studentenes kontaktperson og følger dem gjennom hele studieløpet.

Ved innmelding får studentene tilsendt innloggingsinformasjon til nettskolen. Nettskolen har et enkelt design og er veldig brukervennlig, så det er sjeldent behov for ytterligere hjelp, men studieleder bidrar med teknisk bistand når det er behov for dette.

Informasjonen studentene trenger ligger som hovedregel lett tilgjengelig i nettskolen, men studieleder går alltid ut med tilleggsinformasjon eller påminnelser, både på studie- og emnenivå. Dette kan f. eks være oppstarts informasjon, viktige frister eller endringer.

Oppfølging via diskusjonsforumene i Differ

Mens kontakten med lærer hovedsakelig skjer i nettskolen, er Differ hovedkanalen for informasjonsformidling, og kommunikasjon studentene imellom, samt mellom studenter og studieleder.

Alle studentene får tilgang til Differ før oppstart av studiet. Dette skal bidra til å skape et studentmiljø og avklare spørsmål før selve skolen starter. Løsningen inneholder diskusjonsforum(communities) for de ulike emnene i utdanningen.

Studieleder fungerer som moderator i diskusjonsforumene, og mottar varsler på telefon når det er aktivitet i disse. Her er det ofte faglige diskusjoner studentene imellom, men også andre typer henvendelser.

Både lærer og studieleder benytter administrative verktøy i nettskolen (student – og læreroppfølgingsystem) for oppfølging av enkeltstudentene på ulike punkter i studieløpet

VURDERINGSKRITERIER

Vurderinger av studentens arbeid er bygd opp på følgende måter:

- Vurdering underveis: Hver modul avsluttes med en innsendingsoppgave/arbeidskrav. Arbeidskravene vurderes til godkjent/ikke-godkjent.
- Avsluttende vurdering: Hvert emne avsluttes med en eksamen. I alt tre eksamener.

Innsendingsoppgaver

Besvarelser på innsendingsoppgavene vurderes av faglærer til bestått/ikke bestått. Det er forventet en gjennomsnittlig responstid fra lærer på 2 - 4 dager. Dersom det er behov for det, har studenten anledning til å omarbeide besvarelsen. Studenten har også anledning til å ta kontakt med læreren hvis han/hun har problemer eller spørsmål. Læreren gir da hensiktsmessig veiledning slik at studenten kan komme videre.

Studenten må vise forståelse for- og kunne anvende fagteorien og henvise til kilder bruk i arbeidet med de obligatoriske oppgavene. Gjennom å løse oppgavene sikres kontroll og refleksjon omkring pensumstoffet.

Medstudentvurderinger

Studentene skal lage egne case-oppgaver som “postes” i det digitale klasserommet (Differ). Her skal studentene vurdere/kommentere hverandres arbeid. Dette er obligatoriske arbeidskrav. Ved å legge til rette for denne formen for studentsamarbeid, og å diskutere hverandres synspunkter, skapes det en arena for refleksjon og forståelse.

Eksamensvurdering

Eksamensbesvarelser vurderes av kvalifiserte sensorer. MedLearn skal sikre at studentenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvd og vurdert på en faglig og betryggende måte. Eksamens- og vurderingsordningene skal være egnet til å vurdere om læringsutbyttene er oppnådd, jf. Fagskoleloven §21. En nettbasert eksamen gjennomføres hjemme via internett.

Oppmelding til eksamen

Studenten må selv melde seg opp til de aktuelle eksamener. Oppmelding til eksamen er fortløpende senest innen en måned før avvikling. Studenten får tilsendt en bekreftelse på eksamensoppmeldingen. Bekreftelsen inneholder informasjon om tidspunkt. Studentene kan også se at de er oppmeldt til eksamen når de logger seg inn på Nettskolen.

Før eksamen kan avlegges må alle obligatoriske arbeidskrav være fullført og oppgaver være levert og bestått. Eksamen avholdes fortløpende og inntil 2 ganger i året.

Oversikt over ulike arbeidskrav og type eksamen totalt i studiet:

Emne	Arbeidskrav	Vurdering	Eksamen	Vurdering
Innføring i hverdagsrehabilitering	1 skriftlig innsendingsoppgave	Bestått/ikke bestått	4 timers hjemmeeksamen	Karakter A til F
Organisering og yrkesutøvelse	1 refleksjonsoppgave 1 caseoppgave	Bestått/ikke bestått	24 timers hjemmeeksamen Differ	Karakter A til F
Hverdagsrehabilitering, teknologi og samfunn	1 skriftlig innsendingsoppgave 1 caseoppgave	Bestått/ikke bestått	24 timers hjemmeeksamen	Karakter A til F

Alt om eksamen finner du på MedLearn.no: <https://medlearn.no/alt-om-studier/eksamen/>

MedLearn tar forbehold om at vurderingsformer (type eksamen) kan bli endret ved revideringer av studiet.

Karaktersystem

Vurderingsuttrykket ved avsluttende vurdering, eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering er bestått/ikke bestått eller en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og med F for ikke bestått. I den graderte karakterskalaen fra A til F gir karakteren C uttrykk for en jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder, og karakteren A for en fremragende prestasjon som klart utmerker seg.

Vurderingsuttrykkene som benyttes for den graderte skalaen er:

Karakter A: Studenten har vist særdeles god innsikt i og forståelse av alle deler av lærestoffet. Hun/han har vist stor modenhet, evne til selvstendig arbeid, evne til logisk resonnement og meget grundige faglige kunnskaper og ferdigheter. Prestasjoner, form og uttrykksmåte skiller seg klart ut.

Karakter B: Studenten har vist meget god innsikt i og forståelse av alle deler av lærestoffet. Det stilles krav om grundig faglige kunnskaper og ferdigheter, men ikke så høye krav til modenhet og logisk resonnement som for karakteren A. Studenten har en klar uttrykksmåte.

Karakter C: Studenten har vist god innsikt i og forståelse av hoveddelene i lærestoffet. Hun/han har til dels gode faglige kunnskaper og ferdigheter og viser en viss modenhet i beherskelse av stoffet.

Karakter D: Studenten har vist varierende innsikt i og forståelse av hoveddelene av lærestoffet. Hun/han har tilegnet seg grunnleggende kunnskaper og ferdigheter, men viser noe ujevnheter i beherskelse av stoffet.

Karakter E: Studenten har vist noe innsikt i og forståelse av hoveddelene av lærestoffet og tilegnet seg en del kunnskaper og ferdigheter. Prestasjonene viser usikkerhet, men Studenten antas å ha grunnlag for å arbeide videre i faget.

Karakter F: Studenten har tilegnet seg liten innsikt i og forståelse av lærestoffet og/eller små kunnskaper og ferdigheter. Hun/han anses ikke å ha oppnådd tilstrekkelig grunnlag for å arbeide videre i faget.

VITNEMÅL

Kandidater som har fullført fagskolen i samsvar med krav fastsatt i studieplanen, får vitnemål med karakterer etter bestemmelser som fremgår av [MedLearns](#) eksamensreglement.

LITTERATURLISTE/LÆREMIDLER

Hartviksen T. A. og Sjølie, B. M. (2017) *Hverdagsrehabilitering (kvalitetsforbedring i norske kommuner)*. Oslo: Cappelen Damm akademisk,.Utgave: 1.

Lingås, L. G. (2013) *Ansvar for likeverd (Etikk i tverrfaglig arbeid med habilitering og rehabilitering)*. Oslo: Gyldendal akademisk.

Nakrem, S. og Sigurjónsson, J.B. (red.) (2017) *Velferdsteknologi i praksis: Perspektiver på teknologi i kommunal helse- og omsorgstjeneste*. Oslo: Cappelen Damm.

Tuntland, H. og Ness N.E. (red.) (2014) *Hverdagsrehabilitering*. Oslo: Gyldendal Akademisk.

Tuntland, H. (2011). *En innføring i ADL (teori og intervensjon)* Høyskoleforlaget. Utg. 2 (2016).

Tveiten, Sidsel (2016) *Helsepedagogikk. Pasient- og pårørendeopplæring*. Bergen: Fagbokforlaget.

Boktittel	Omtale
<i>Hverdagsrehabilitering</i> Hanne Tuntland og Nils Erik Ness (red.) Gyldendal Akademisk, Oslo. (2014) ISBN: 9788205458864 Side: 17-40, 53-137 og 157-204 (totalt 174 sider) Kap. 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 og vedleggene	Hverdagsrehabilitering er spesielt egnet for rehabilitering av eldre hjemmeboende personer i kommunehelsetjenesten, men andre målgrupper for rehabilitering kan også være aktuelt. Dette er den første boken om hverdagsrehabilitering. Fagboken sammenfatter brukerkunnskap, erfaringsbasert kunnskap og forskningsbasert kunnskap som finnes om temaet. Boken dekker ulike teoretiske og praktiske aspekter ved hverdagsrehabilitering: Hva er hverdagsrehabilitering? Hvorfor er det behov for hverdagsrehabilitering? Hvem er målgruppen for hverdagsrehabilitering? Hvordan kartlegger og samarbeider man om hverdagsrehabilitering? Hvordan foregår etisk refleksjon innen hverdagsrehabilitering? Hvordan kan hverdagsrehabilitering organiseres? Hva er forskningsresultatene på feltet?
<i>Hverdagsrehabilitering (kvalitetsforbedring i norske kommuner)</i> Trude Anita Hartviksen og Berit M. Sjølie. Cappelen Damm	Boken handler om tjenesteformen hverdagsrehabilitering og hvordan denne kan settes ut i livet i kommunale helse- og omsorgstjenester. Forfatterne presenterer forskning og gir både en teoretisk innføring og en praktisk veiledning i hvordan endringsarbeider kan gjennomføres. De beskriver også erfaringer fra ulike

akademisk. (2017) Utgave: 1 ISBN:9788202506025 Side: 13 – 244 (231 sider)	kvalitetsforbedringsprosjekter som er gjennomført i norske kommuner. Noen sentrale temaer i boken er: Hva er hverdagsrehabilitering? Hvordan gjennomføre endringer i en kommunal organisasjon? Hva er suksesskriteriene? Hvordan oppnå varige endringer i praksis? Hvordan sikre brukermedvirkning?
<i>Helsepedagogikk (pasient- og pårørendeopplæring)</i> Sidsel Tveiten Fagbokforlaget. (2016) Utgave:1 ISBN:9788245019582 Side: 11-181 (totalt 170 sider)	Helsetjenesten har i de siste tiårene utviklet seg i en retning der folk må ta mer ansvar for egen helse. Samtidig stilles det krav til at helsepersonell må samarbeide med pasientene for at de skal mestre sine utfordringer og oppnå bedre helse. Samhandlingen innebærer også at pasienten og pårørende er aktive deltakere i egen læring samt en større åpenhet for likeverdig samarbeid i de faglige miljøene. Helsepedagogikk innbefatter alt som har å gjøre med læring, utvikling, undervisning og veiledning når det gjelder helseutfordringer. Boken tar for seg helsefremmende tiltak, empowerment, pasientenes økende kompetanse, hvordan helsepedagogikken organiseres, og på hvilke arenaer en møter den. Ulike kommunikasjonsmetoder, vurderinger som legges til grunn for opplæringen, og noen intervensjoner beskrives. Boken henvender seg til helsefagstudenter og fagutøvere som har pasient- og pårørendeopplæring som en del av sin funksjon både i sykehus og i kommunehelsetjenesten.
<i>En innføring i ADL (teori og intervensjon)</i> Hanne Tuntland Høyskoleforlaget. (2016). Utgitt:2011 Utgave:2 ISBN:9788276349122 Side: 5-174, 175-301 (totalt 295 sider)	Mennesker med funksjonsnedsettelse har ofte behov for profesjonell innsats for å mestre dagliglivets utfordringer. Å bistå personer som har behov for hjelp innen dette området, forutsetter at fagutøveren har kompetanse innen ADL (aktiviteter i dagliglivet). En innføring i ADL gir en samlet fremstilling av ADL som kunnskapsfelt og beskriver vesentlige kunnskaper, ferdigheter og holdninger som er nødvendige for å kunne arbeide innen dette feltet. Boken har både et teoretisk og praktisk innhold. Boken henvender seg primært til ergoterapeut- og vernepleierstudenter, men vil også være relevant for andre som tar helsefaglig grunnutdanning eller videreutdanning på høgskolenivå. Boken er i tillegg aktuell for alle som arbeider innen rehabiliteringsfeltet.
<i>Ansvar for likeverd (Etikk i tverrfaglig</i>	Ny revidert utgave som belyser aktuelle og sterke verdispørsmål. Den norske velferdsstaten står overfor store

arbeid med habilitering og rehabilitering) Lars Gunnar Lingås Gyldendal akademisk (2013) 2013. Utgitt:2013 Utgave:2 ISBN:9788205398849 Side: 5-115, 116-168 (totalt 162 sider)	etiske utfordringer. Store deler av befolkningen er yrkespassive. Derfor blir vår helse- og sosialpolitikk og vår utdannings- og arbeidsmarkedspolitikk nå rettet inn mot å gjøre flere aktive. Arbeidslinja, inkluderende arbeidsliv, motivasjonsarbeid, integrasjon og kvalifiseringsprogrammet i NAV får økt oppmerksomhet. De ulike rehabiliteringsoppleggene berører verdier som rett til samfunnsdeltakelse, brukermedvirkning, personvern og ikke minst respekt for menneskeverd og menneskelig mangfold. Ansvar for likeverd handler om disse verdiene. Forfatteren diskuterer den betydningen slike verdier har og bør ha for yrkesutøvere som i økende grad skal arbeide tverrfaglig med habilitering og rehabilitering. NAV-reformen og samhandlingsreformen blir omtalt, og de juridiske og faglige referansene er ajourført.
<i>Velferdsteknologi i praksis (Perspektiver på teknologi i kommunal helse- og omsorgstjeneste)</i> Sigrid Nakrem og Jøhannes B. Sigurjónsson (red.) Cappelen Damm akademisk (2017) Utgave:1 ISBN:9788202532369 Side: 9-123 (totalt 114 sider)	Om vi tenker at teknologi er et middel, og velferd er å ha det bra, kan vi se for oss at teknologiske nyvinninger kan bidra til økt selvstendighet og et enklere hverdagsliv for personer med ulike former for sykdom eller funksjonsnedsettelse. Dette er også den fremste målsetningen med implementering av velferdsteknologi innen helse- og omsorgstjenestene: at den enkelte bruker i større grad skal kunne klare seg selv i hverdagen. Boken <i>Velferdsteknologi i praksis</i> gir en innføring i hva velferdsteknologi er og hvilke muligheter ny teknologi kan gi, men belyser samtidig utfordringer ved utvikling og implementering, for den enkelte bruker og de pårørende så vel som for helsearbeiderne og samfunnet. Blant temaene som belyses i boken er utvikling og implementering med hensyn til den individuelle bruker design, teknologiforståelse og innovasjon etiske vurderinger og tilrettelegging.

NETTRESSURSER

Forskrift om habilitering og rehabilitering, individuell plan og koordinator

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-12-16-1256>

Veileder om rehabilitering, habilitering, individuell plan og koordinator Individuell plan og koordinator <https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/rehabilitering-habilitering-individuell-plan-og-koordinator/seksjon?Tittel=individuell-plan-og-koordinator-6935>

Lov om pasient- og brukerrettigheter (pasient- og brukerrettighetsloven)

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-63>

Lov om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven) <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-64?q=helsepersonelloven>

Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven) <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-30?q=kommunehelsetjenesteloven>

Lov om helseregistre og behandling av helseopplysninger (helseregisterloven) <https://lovdata.no/dokument/LTI/lov/2001-05-18-24>

<https://www.helsedirektoratet.no/tema/brukermedvirkning>

Ks.no: Rapport; Opplæring i hverdagsrehabilitering

<https://www.ks.no/contentassets/fdbc459b2eca49d982c10a7780a1440c/rapport-opplaring-i-hverdagsrehabilitering-2014.pdf>

eller:

<https://omsorgsforskning.brage.unit.no/omsorgsforskning-xmlui/bitstream/handle/11250/2444993/hr030OpplringiHverdagsrehabilitering.Ideerogerfarin ger2014.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

<https://www.helsedirektoratet.no/tema/brukermedvirkning>

<https://www.ks.no/contentassets/2a24da316800408bba124dc1a6c6943b/ks---hverdagsrehabilitering---sluttrapport-endelig.pdf>

«Fra passiv mottaker til aktiv deltaker»:

https://www.ks.no/contentassets/2a24da316800408bba124dc1a6c6943b/ks_temahefte_hverdag srehabilitering_f38-2.pdf

Velferdsteknologi:

<https://junglemapstorage.blob.core.windows.net/files/4sbj6d3uaqj7ti74/Velferdsteknologi%20og%20teleomsorg%20Moser%20og%20Thygesen%202013.pdf>

«Hverdagsrehabilitering og tverrfaglig samarbeid; en empirisk studie i fire norske kommuner»:

https://www.idunn.no/tidsskrift_for_omsorgsforskning/2018/01/hverdagsrehabilitering_ogtverrfaglig_samarbeid_enempiris

ANBEFALT LITTERATUR

Helsepedagogikk (pasient- og pårørendeopplæring). Sidsel Tveiten. Fagbokforlaget (2016). Utgave:1. Side: 183-214 (totalt 31 sider)

Hverdagsrehabilitering. Tuntland H. og Ness N.E. (red.) Gyldendal Akademisk, Oslo (2014). Side: 42-52, 138-156, 186-205 (totalt 47 sider).

Hverdagsrehabilitering. Tuntland H. og Ness N.E. (red.) Gyldendal Akademisk, Oslo (2014). Side: 89-116, 157-169 (totalt 39 sider)

<https://helsedirektoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/180/Fagrapport-om-implementering-av-velferdsteknologi-i-de-kommunale-helse-og-omsorgstjenestene-2013-2030-IS-1990.pdf>

SUKSESSKRITERIER

Senter for omsorgsforskning midt (2015) *Stjørdalsmodellen for hverdagsrehabilitering*. <https://ogbedreskalvibli.files.wordpress.com/2015/11/flyerhverdagsrehabilitering.pdf> (Hentet 20.10.19).

VELFERDSTEKNOLOGI I BOLIGER

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/velferdsteknologi-i-boliger/id673568/>

<http://kurs.helsekompetanse.no/plan/3320>

<https://www.helsebiblioteket.no/omsorgsbiblioteket/hverdagsrehabilitering>

Tilleggs litteratur

https://www.bufdir.no/Nedsatt_funksjonsevne/Hva_er_nedsatt_funksjonsevne/Hva_er_nedsatt_funksjonsevne/

<https://tidsskriftet.no/2009/08/sprakspalten/funksjonshemmet>

<https://www.menneskeverd.no/tema/funksjonshemmedes-menneskeverd/>

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1997-02-28-19?q=funksjonsnedsettelse>

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2017-06-16-51?q=funksjonsnedsettelse>

<https://psykologtidsskriftet.no/fagartikkel/2008/01/funksjonshemning-ensomhet-og-depresjon-hva-betyr-ensomhet-om-personer-med>

https://naku.no/sites/default/files/NAKU_Faghefte_SKJERM_kim.pdf

<http://www.nhf.no/arkiv/nhfu-film-om-assistanse>